

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımın, Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince, Dışişleri Bakanı Hakan FİDAN tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. 22.10.2025

Meral DANIŞ BEŞTAŞ

Erzurum Milletvekili

3 Ağustos 2014'te Irak'ın Şengal bölgesinde IŞİD tarafından gerçekleştirilen Êzidî soykırımı, 21. yüzyılın en ağır insanlık suçlarından biridir. Bu saldırılarda binlerce Êzidî erkek katledilmiş; on binlerce kadın ve çocuk kaçırılmış, sistematik cinsel şiddet, köleleştirme, zorla evlendirme ve asimilasyona maruz kalmıştır.

Birleşmiş Milletler (BM), Avrupa Parlamentosu ve uluslararası insan hakları örgütleri, bu saldırıları soykırım, insanlığa karşı suç ve savaş suçu olarak tanımıştır. BM İnsan Hakları Konseyi'nin 2016 tarihli raporuna göre en az 6.417 Êzidî kadın ve çocuk kaçırılmış, binlercesinin akıbeti hâlâ bilinmemektedir.

Uluslararası insan hakları raporları ve medya kaynaklarında; Türkiye'nin bazı kentlerinde (özellikle Ankara, Konya, Gaziantep, Şanlıurfa ve İstanbul) IŞİD üyeleri tarafından kaçırılan Êzidî kadın ve çocukların tutulduğuna, sahte kimliklerle ev hizmetlerinde veya zorla evliliklerde kullanıldığına dair ciddi ve belgelenmiş iddialar bulunmaktadır. Buna rağmen

Türkiye’de bu konuda kapsamlı bir soruşturma yürütülmemiş, kayıp Êzidî kadın ve çocukların tespiti için özel bir mekanizma oluşturulmamıştır.

Türkiye; taraf olduğu Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi (CEDAW), Çocuk Haklarına Dair Sözleşme, İnsan Ticaretine Karşı Avrupa Konseyi Sözleşmesi, İstanbul Sözleşmesi (2021’de çekilmiş olsa da geçmiş dönem yükümlülükleri geçerliliğini korur) ve uluslararası teamül hukuku uyarınca, insan ticareti, cinsel şiddet ve savaş suçlarının önlenmesi, mağdurların korunması ve faillerin cezalandırılması konusunda sorumluluk taşımaktadır. Kaldı ki, Êzidî kadın ve çocukların akıbeti, yalnızca Êzidî toplumunun değil, tüm insanlığın vicdanını ilgilendiren bir meseledir.

Bu bağlamda;

1. Türkiye’de IŞİD bağlantılı operasyonlar kapsamında bugüne kadar kaç Êzidî kadın ve çocuğun kurtarıldığı, kimliklerinin tespit edilip ailelerine iade edildiği yönünde bakanlığınızın elinde herhangi bir veri bulunmakta mıdır?
2. Türkiye’nin çeşitli illerinde (özellikle Ankara, Konya, Gaziantep, Şanlıurfa ve İstanbul) Êzidî kadın ve çocukların alıkonulduğuna dair uluslararası raporlarda yer alan iddialar hakkında herhangi bir adli veya idari soruşturma başlatılmış mıdır? Başlatıldıysa sonuçları nelerdir?
3. İçişleri ve Adalet Bakanlıkları koordinasyonunda, insan ticareti ve zorla evlilik mağduru Êzidî kadın ve çocuklara ilişkin özel bir veri tabanı, araştırma komisyonu veya izleme birimi oluşturulmuş mudur?
4. Kaçırılan Êzidî kadın ve çocukların tespitine yönelik olarak BM, IOM (Uluslararası Göç Örgütü), Ezidi Rescue Network veya diğer uluslararası kuruluşlarla işbirliği protokolleri yürütülmekte midir?
5. Türkiye’de insan ticaretiyle mücadele politikalarının, savaş mağduru ve cinsel şiddet mağduru Êzidî kadınlar açısından uygulanabilirliği ve erişilebilirliği nasıl değerlendirilmektedir?